

La pell de Catalunya

Granollers. L'adoberia d'en Ginebreda

L'adoberia d'en Ginebreda és l'única documentada arqueològicament de la mitja dotzena d'adoberies que hi havia hagut a Granollers. S'ha conservat amb prou entitat per esdevenir un centre d'interpretació, emmarcat històricament per la muralla medieval, la mateixa adoberia i la industrialització.

L'espai museogràfic pretén palesar la importància de Granollers com a vila formada a l'entorn d'una cruïlla d'antics eixos viaris que va donar lloc, des d'almenys el s. X, a un mercat important, basat en l'agricultura, la ramaderia i els oficis menestrals, alguns dels quals relacionats amb el tractament de la pell. Aquests factors van actuar com a receptacle i impulsor d'un comerç que té la màxima expressió i projecció en el mercat dels dijous.

Igualada. L'adoberia de Cal Granotes

L'antiga adoberia de Cal Granotes és una construcció industrial de la qual ja es tenia coneixement abans de 1763. Situada en ple barri adober, a frec del rec d'origen medieval, conserva la seva distribució en el procés manual i artesanal de l'adob de la pell grossa (essencialment bou i vaca) per a sola de sabata.

La planta baixa o ribera conserva els clots i calciners originals. Les operacions d'assecatge i acabat de la pell es feien a la planta superior o estenedor, on circulava l'aire. Cal Granotes permet conèixer tots els processos de fabricació preindustrial a través d'una museografia acurada. Al Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia s'hi recull la industrialització de la pell.

Granollers

Igualada

Lleida

Tàrraga

Vic

Lleida. Les adoberies

Les dues adoberies del segle XIII que es poden visitar a Lleida formen part d'un complex dedicat a la transformació de la pell que els nous senyors de la ciutat construeixen uns cinquanta anys després de la conquesta, el 1149. Estaven localitzades a l'interior de la muralla erigida davant de la sèquia d'Alcarràs i el riu Noguera i als peus del Turó, on s'acumulen, per filtració, les aigües subterrànies.

Aquí, els blanquers transformaven les pells amb adobs vegetals fins a deixar-les blanques. Són uns tallers llargs i estrets que es comunicaven amb els soterranis magatzem de les cases dels adobers mitjançant grans voltes de pedra que encara suporten el carrer Blanquers.

Tàrraga. El Molí del Codina

Les restes arqueològiques de l'adoberia del Molí del Codina, datades entre els segles XV i XVII, destaquen pel bon estat de conservació. S'hi localitzaren totes les estructures vinculades al treball de la pell, fet que permet un seguiment de tot el procés de l'adob, des del remull al tintat de les pells, passant pels calciners, l'alum i les piques de l'adob.

L'adoberia reaprofitava un edifici preexistent de 202 metres quadrats de principi del segle XIV situat a la llera del riu Ondara. La riuada de 1644 cobria de llims l'adoberia, que abandonaria l'activitat de forma definitiva. Els fangs d'inundació han preservat les restes del complex preindustrial fins a l'actualitat.

Vic. El barri de les adoberies

El treball de la pell a Vic ha estat una de les activitats més característiques de la ciutat al llarg del temps. Testimoni d'aquesta indústria és el conjunt d'adoberies, fonamentalment dels segles XVIII i XIX, situades a la ribera del riu Mèder i alimentades pel rec d'en Saborit, construït el 1773. Hi ha constància que l'any 1828 Vic disposava de 24 adoberies, totes concentrades en un barri que conforma un paisatge industrial de primer ordre i que ha estat declarat Bé d'Interès Nacional en la categoria de zona d'interès etnològic.

El Museu de l'Art de la Pell, que neix a partir de la col·lecció d'objectes artístics de pell de la col·lecció de l'adober Andreu Colomer Munmany, està treballant en la recuperació i valoració d'aquest patrimoni singular.

L'adoberia

Centre d'interpretació històrica. El Granollers medieval

Pl. Església, 7 - 08401 Granollers
Tel. 93 842 68 40 - 93 842 68 53
adoberia@museu.granollers.cat
www.museugranollers.cat

Museu de la Pell d'Igualada i Comarcal de l'Anoia

Dr. Joan Mercader, s/n - 08700 Igualada
Tel. 93 804 67 52
m.igualada@diba.cat
www.igualada.cat

Les adoberies

Rambla Ferran, 9 - 25007 Lleida
Tel. 973 225 428
http://cartolleida.paeria.es/planol_arqueologia/
<http://lesadoberiesdelleida.blogspot.com>

Adoberia del Molí del Codina

C. de Migdia, 42 i C. de Sant Agustí, 34 - 25300 Tàrraga
Per visites concertades adreçar-se a:
Museu Comarcal de l'Urgell-Tàrraga
C. Major, 11 - 25300 Tàrraga
Tel. 973 312 960
www.museutarrega.cat
e-mail per visites concertades:
francesca@museutarrega.cat

Museu de l'Art de la Pell

C. Arquebisbe Alemany, 5 - 08500 Vic
Tel. 93 883 32 79
mapvic@interausa.com
www.mapvic.cat

Xarxa d'adoberies històriques de Catalunya

Granollers, Igualada, Lleida, Tàrraga i Vic són municipis que conserven importants testimonis i restes patrimonials relacionades amb les adoberies antigues de caràcter històric, moltes convertides avui en museu, centre d'interpretació o espai patrimonial.

La suma d'aquests espais patrimonials permet una lectura àmplia i molt completa de l'evolució del treball adober a Catalunya, des dels períodes preindustrials fins a l'època contemporània. Alhora formen un conjunt d'un alt interès històric, patrimonial i turístic dins l'àmbit català, i cobreixen una àrea geogràfica àmplia, cosa que permet resseguir l'evolució del treball de la pell a Catalunya, des de ponent fins a llevant i del segle XIII al XX.

La importància de les restes que es conserven ha impulsat la creació de la **Xarxa d'Adoberies Històriques de Catalunya**, que integra cadascun dels espais conservats i vetlla per millorar-ne la conservació, l'estudi, la investigació, la documentació i la difusió.

Xarxa d'adoberies
històriques de Catalunya

Museu de Granollers

Museu Comarcal de l'Urgell
i Tàrraga

MUSEU DE LA
PELL D'IGUALADA
I COMARCAL
DE L'ANOIA
MUSEU DE LA CIUTAT
I DE LA HISTÒRIA DE CATALUNYA

Ajuntament de Lleida

Museu de
l'Art de la Pell

Generalitat de Catalunya

Xarxa d'adoberies
històriques de Catalunya
La pell de Catalunya

